

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
17. juni 1993 *

I sag C-88/92,

angående en anmodning, som Nederlandenes Hoge Raad i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

X

mod

Staatssecretaris van Financiën,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 14 i protokol­len af 8. april 1965 vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immu­niteter,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.N. Kakouris, og dommerne G.F. Mancini, F.A. Schockweiler, M. Diez de Velasco og P.J.G. Kapteyn,

generaladvokat: M. Darmon

justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— X ved advokat J. J. M. Hertoghs, Breda

— den nederlandske regering ved adjunct-juridisch adviseur T. Heukels, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget

* Processprog: nederlandsk.

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent D. Gilmour og B. Smulders, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 21. januar 1993 af X, af den nederlandske regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 31. marts 1993,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved dom af 11. marts 1992 indgået til Domstolen den 18. marts 1992 har Nederlandenes Hoge Raad i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet en række præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 14 i protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter (herefter benævnt »protokollen«). Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem X og de nederlandske skattemyndigheder.
- 2 X er nederlandsk statsborger, og han havde til og med februar 1982 bopæl og beskæftigelse i Nederlandene. Den 1. marts 1982 blev han ansat som tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, og han flyttede fra Nederlandene til Luxembourg.
- 3 Den 30. november 1988 foretog Inspecteur der belastingen (indkomstskattemyndigheden) i Leiden en efterfølgende indkomstskatteansættelse af X for 1982. Denne skatteansættelse indbragte X for Gerechtshof, Haag, som ved dom af 2. juli 1990 fastsatte det indkomstskattebeløb, der skulle efterbetales for 1982.

- 4 For kassationsankeinstansen, Nederlandenes Hoge Raad, som Gerechtshofs dom blev indbragt for, drejede parternes indlæg sig hovedsagelig om fortolkningen af protokollens artikel 14. Herom gjorde X gældende, at han, allerede før han accepterede ansættelsen ved Fællesskaberne, havde til hensigt at flytte fra Nederlandene. Han kunne derfor ikke antages at have taget ophold på en anden medlemsstats område »udelukkende« med henblik på virksomhed i Fællesskabernes tjeneste, jf. protokollens artikel 14.
- 5 På denne baggrund har Hoge Raad forelagt Domstolen følgende spørgsmål:

- »1) Kan det antages, at en tjenestemand ved Fællesskaberne udelukkende med henblik på sin virksomhed i Fællesskabernes tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori han ved sin tiltræden i Fællesskabernes tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende, såfremt han, allerede før han accepterede ansættelsen, havde til hensigt at bosætte sig i denne anden medlemsstat?

Er det herved af betydning,

- a) om tjenestemanden gjorde udførelsen af sin hensigt afhængig af, at han i den pågældende medlemsstat kunne opnå en passende stilling, og/eller
- b) om tjenestemanden i forbindelse med, at han accepterede ansættelsen ved Fællesskaberne, bosatte sig i medlemsstaten for at kunne beklæde sin stilling?
- 2) Giver artikel 14, set på baggrund af protokollens formål og rækkevidde, således som dette fremgår af betragtningen til protokollen og af dens artikel 18, adgang til, at den pågældende tjenestemand — såfremt han ønsker det — har bopæl i skattemæssig henseende i den nævnte anden medlemsstat? Har det herved betydning, om tjenestemanden tager bopæl på denne anden medlemsstats område?»

- 6 Hvad nærmere angår de relevante retsfor skrifter, hovedsagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg, der er indgivet til Domstolen, henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.
- 7 Med de forlagte spørgsmål ønsker den nationale ret i det væsentligste oplyst, om protokollens artikel 14 giver en EF-tjenestemand en valgmulighed med hensyn til fastlæggelsen af dennes skattemæssige hjemsted, og om det ved anvendelsen af protokollens artikel 14 skal tages i betragtning, at en tjenestemand, allerede før han trådte i Fællesskabernes tjeneste, havde til hensigt at tage bopæl i den medlemsstat, hvor han gør tjeneste.
- 8 Med henblik på besvarelsen af disse spørgsmål bemærkes, at i henhold til protokollens artikel 13 beskattes løn, vederlag og honorarer, som Fællesskaberne udbetaler sine tjenestemænd og øvrige ansatte, til fordel for Fællesskaberne, og tjenestemændene og de øvrige ansatte fritages for national beskatning af løn, vederlag og honorarer.
- 9 I henhold til protokollens artikel 14 skal Fællesskabernes tjenestemænd og øvrige ansatte — som udelukkende med henblik på virksomhed i Fællesskabernes tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori de ved deres tiltræden i Fællesskabernes tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende — bl.a. med hensyn til beskatning af indkomst af begge de nævnte stater betragtes, som om de havde bevaret deres tidligere bopæl, under forudsætning af, at denne er beliggende i en af Fællesskabernes medlemsstater.
- 10 Endvidere fremgår det af protokollens artikel 18, at de i protokollen indeholdte regler udelukkende er fastsat i Fællesskabernes interesse.
- 11 Protokollens artikel 13 og 14 fordeler beskatningskompetencen mellem Fællesskaberne, den medlemsstat, hvori tjenestemanden havde bopæl i skattemæssig hense-

ende, før han trådte i Fællesskabernes tjeneste, og den medlemsstat, hvori han gør tjeneste for Fællesskaberne.

- 12 Heraf følger, at den kompetencefordeling, der er foretaget ved protokollens artikel 14, ville blive forrykket, hvis tjenestemanden frit kunne vælge at overflytte sit skattemæssige hjemsted til en anden stat end den, hvori han oprindeligt havde sit skattemæssige hjemsted.
- 13 Af det foregående følger, at protokollens artikel 14 skal fortolkes således, at fastlæggelsen af en EF-tjenestemandes skattemæssige hjemsted ikke kan bero på den pågældendes vilje.
- 14 Endvidere er hensynet til en ensartet anvendelse af protokollen med hensyn til de skatte- og afgiftsregler, der gælder for tjenestemænd ved Fællesskaberne, til hinder for, at det — ved afgørelsen af, om en tjenestemand har taget ophold i den anden medlemsstat udelukkende med henblik på virksomhed i Fællesskabernes tjeneste — tages i betragtning, hvad den pågældende blot havde til hensigt.
- 15 Den pågældende tjenestemand må dog gives adgang til at godtgøre, at han allerede havde truffet foranstaltninger til at overflytte sin bopæl, uafhængigt af sin tiltræden i Fællesskabernes tjeneste.
- 16 De forelagte spørgsmål må herefter besvares med, at protokollens artikel 14 ikke giver en tjenestemand ved Fællesskaberne en valgmulighed med hensyn til fastlæggelsen af sin bopæl i skattemæssig henseende, og således, at det ved afgørelsen af, om tjenestemanden udelukkende har taget ophold på en anden medlemsstats område med henblik på virksomhed i Fællesskabernes tjeneste, ikke kan tages i betragtning, at den pågældende, allerede før han trådte i Fællesskabernes tjeneste, havde til hensigt at tage ophold i den medlemsstat, hvor han gør tjeneste, medmindre han godtgør, at han allerede havde truffet foranstaltninger til at tage bopæl dér, uafhængigt af sin tiltræden i Fællesskabernes tjeneste.

Sagens omkostninger

- 17 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Nederlandenes Hoge Raad ved dom af 11. marts 1992, for ret:

Artikel 14 i protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter skal fortolkes således, at den ikke giver en tjenestemand ved Fællesskaberne en valgmulighed med hensyn til fastlæggelsen af sin bopæl i skattemæssig henseende, og således, at det ved afgørelsen af, om tjenestemanden udelukkende har taget ophold på en anden medlemsstats område med henblik på virksomhed i Fællesskabernes tjeneste, ikke kan tages i betragtning, at den pågældende, allerede før han trådte i Fællesskabernes tjeneste, havde til hensigt at tage ophold i den medlemsstat, hvor han gør tjeneste, medmindre han godtgør, at han allerede havde truffet foranstaltninger til at tage bopæl dér, uafhængigt af sin tiltræden i Fællesskabernes tjeneste.

Kakouris

Mancini

Schockweiler

Diez de Velasco

Kapteyn

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. juni 1993.

J.-G. Giraud

C.N. Kakouris

Justitssekretær

Formand for Sjette Afdeling